

אין חשד לפגיעה בטוהר המידות בקרב מנהלי פרויקט המרכבה

בדיון סוער בכנסת, שהיה משותף לוועדות לביקורת המדינה והמדע, תקף אתמול (ג') ח"כ מיכאל איתן את מנהלי פרויקט המרכבה, לרבות סגן החשב הכללי לשעבר, איציק כהן, שנעדר מהדיון. החשב היוצא, ירון זליכה: "קיבלתי פרויקט שכבר החל לרוץ, מבלי שמישהו הגדיר את משתמשי. זה משול לבניית בניין בלי שהכינו יסודות"

יהודה קונפורטס|05/12/2007

Bizportal

הוועדה לביקורת המדינה, בראשותו של ח"כ זבולון אורלב, קיימה אתמול (ג') דיון ראשון בממצאי מבקר המדינה, השופט בדימוס מיכה לינדנשטראוס, על פרויקט המרכבה. הדיון היה משותף לוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת, בראשות ח"כ בני אלון. בתום הדיון הודיע היו"ר אורלב, כי הוא מקים ועדת מישנה משותפת לשתי הוועדות, שתדון לעומק בממצאי המבקר ותעקוב אחר יישום הלקויים - שלפי דברי המבקר עצמו, מאז פרסום הדו"ח כבר תוקנו ברובם. את משרד האוצר בדיון ייצג החשב היוצא, רו"ח ד"ר ירון זליכה. הוא מתח ביקורת על כך שהממונה על התקציבים באוצר ובכירים נוספים במשרד - שהיו שותפים לוועדת ההיגוי העליונה של הפרויקט, לא באו לדיון אתמול, מסיבות מובנות, למרות שהם נושאים באחריות לפרויקט.

הדיון נפתח בסקירה קצרה של המבקר וחברי הנהלת משרדו, על עיקרי הממצאים, שכבר פורסמו. לכל אורך הדיון התפרץ ח"כ מיקי איתן, חבר הוועדה, ודרש הסברים מאנשי מבקר המדינה: הוא דרש לדעת, בין השאר, האם הוועדה התייחסה לשמועות שהסתובבו בשוק, על פגיעה בטוהר המידות מצד ראשי הפרויקט. איתן העיד, כי בשנת 2005 היה אצל זליכה, יחד עם ראשי חברות

בינלאומיות מובילות, ששטחו בפני זליכה את טענותיהם כלפי פרויקט המרכבה, ובמיוחד נגד העומד בראשו, סגן בכיר לחשב הכללי, איציק כהן - אולם הודו כי הם חששו לדבר, כדי שלא לריב עם הלקוח הגדול - הממשלה. איתן תבע לדעת האם המבקר התייחס לשמועות אלו. בתשובה ענה לאיתן המשנה למנכ"ל מבקר המדינה, צבי ורטיקובסקי: "לא מצאנו חשדות לטוהר המידות בפרויקט המרכבה".

בהמשך שב והתפרץ איתן, באומרו כי אילו הכנסת והממשלה היו לוקחות ברצינות את מסקנות המבקר משנת 2004 לגבי הפרויקט המרכבה - יתכן והיו נחסכים מיליוני שקלים לקופת המדינה. בתשובה לשאלת ח"כ בני אלון, יו"ר ועדת המדע והטכנולוגיה, אמרו נציגי משרד מבקר המדינה כי המשרד נערך לפעולת ביקורת כוללת, בכל הקשור לפרויקטי המיחשוב של משרד הבריאות, ובכלל זה - פרויקט "מזור". ח"כ אלון ציין, כי ישנם חילוקי דעות האם יש להמשיך את הפרויקט כחלק ממרכבה או לעשותו כפרויקט נפרד. "לא השתכנעתי מי צודק", אמר, "ולכן הייתי רוצה לדעת האם המבקר נערך מראש לבדוק את הנושא, בטרם יאושר תקציב הבריאות לשנה הבאה".

זליכה אמר בדברי תשובתו לביקורת, כי הדו"ח הקודם היה בשנת 2004 - בתקופת החשב הקודם. "כשהגעתי לתפקיד מצאתי פרויקט עובד, שבחר במערכת מוכנה, אבל משום מה שכחו להגדיר קודם את המשתמשים. הייתי צריך להמציא אותם. זה כמו בניין שכבר החלו לבנות אותו אבל שכחו להכין את היסודות", אמר זליכה בהסבירו כי הוא מתכוון לגופי החשבות, הנכסים והמינהל - שאורגנו מחדש, כדי שיוכלו לעבוד בצורה שקופה עם המרכבה.

בתשובה לשאלת ח"כ איתן, כיצד תקציב פרויקט מגיע מ-375 מיליון שקלים ל-800 מיליון שקלים, גילה זליכה, כי הערכת התקציב הראשונית של התקציב ב-2001 עמדה על 700 מיליון שקלים, עד 2010. "הממשלה אישרה משום מה רק 375 מיליון שקלים, אבל אגף התקציבים המשיך לתקצב את הפרויקט כאילו היה 700 מיליון שקלים", אמר זליכה. בהמשך דאג החשב היוצא לציין לנוכחים כי מזה שנתיים, ועדת ההיגוי העליונה של הפרויקט - שמונתה בזמנו על ידי שר האוצר בנימין נתניהו - התכנסה 30 פעם ובכל פעם המשתתף היחיד היה זליכה עצמו. עוד הוסיף כי מזה שנתיים נמנעה כניסתו לישיבות הממשלה ולכן אין הוא יכול להבין מדוע הממשלה אישרה סכומי תקציב לפרויקט, בניגוד להערכות ראשוניות שאושרו על ידי אגף התקציבים.

בהתייחסו לקצב התקדמות הפרויקט, אמר זליכה כי עד סוף 2008 יושלמו 93.6% מהפרויקט - על כל מרכיביו. הוא ציין כי פרויקט המרכבה במשרד הביטחון מעוכב בשל עיצומי העובדים, אולם "למרות קשיים פה ושם", עדיין, 80% מפעולות תקציב המדינה נעשות על בסיס המרכבה, ומבוצעות כולן בשקיפות מלאה.

איפה איציק? נעלם

תקרית חמורה במהלך הדיון אירעה כאשר זליכה ציין, כי למרות הביקורות הקשות, הוא גאה בכך שפרויקט המרכבה קיבל פעמיים את פרס מצטייני המיחשוב - ITAwards - של קבוצת ThePeople. כאן התפרץ בזעם ח"כ איתן ואמר, כי "זו בושה לציין שהפרויקט שנמתחה עליו ביקורת מצד מבקר המדינה - זכה בפרסים". הוא רמז על קשרים בין כהן לקבוצת ההוצאה לאור, קשרים שבגינם נבחר הפרויקט כאמור.

סגן החשב עד לא מכבר, כהן - לא הגיע לוועדה, והודיע שהוא בחו"ל. ח"כ אורלב אמר כי מיד עם שובו מחו"ל של כהן, הוא יזומן לוועדה, ועל פי החוק - חובתו להופיע למרות שכבר איננו עובד מדינה. בסיום הדיון הוחלט על הקמת ועדת משנה בראשות ח"כ אלחנן גלזר מסיעת הגימלאים, בהשתתפות ח"כ איתן, שסירב לעמוד בראשה.

הישיבה זכתה לרייטינג גבוה - הן בחדר הישיבות הצפוף, שהוצף בנציגי כלי התקשורת, והן בשידור המקוון, בו יכלו האזרחים להגיב לדיון. ח"כ אורלב אמר כי "זה הדיון עם ההתעניינות הגבוהה ביותר שהיתה אי פעם לדיון מקוון בוועדות הכנסת, דיונים שבדרך כלל לא זוכים לרייטינג". בדיון נכחו נציגי חברות מענף ה-IT ביניהם, ישי שניידובר - מנהל קבוצת סאפ בנס טכנולוגיות ואילן שפיגלמן - מנהל השיווק של אורקל ישראל.